

Maailman teatteripäivän julistus 2020

Kirjoittaja: Shahid Nameed

Teatteri pyhäkkönä

Suufi-runoilija Bulleh Shah´sta kertovan esityksen jälkeen vanha mies ja nuori poika lähestyivät suurta suufia esittänyttä Adžoká-teatterin näyttelijää. ”Lapsenlapseni on sairas, voisitko siunata hänet?” Näyttelijä hämmästyí ja sanoi: ”Minä en ole Bulleh Shah. Olen vain näyttelijä, joka esittää häntä.” Vanhus sanoi: ”Poikani, sinä et ole näyttelijä. Sinä olet jälleensyntynyt Bulleh Shah, hänen avattarinsa.” Äkkiä olimme täysin uuden teatterikäsityksen äärellä: näyttelijästä on tullut roolihahmonsa reinkarnaatio.

Tutustumalla eri kulttuureista löytyviin tarinoin – kuten Bulleh Shah – voimme rakentaa siltoja meidän teatterintekijöiden ja teatteriin tottumattomien mutta innokkaiden katsojien välille. Kun näyttelemme, uppoudumme toisinaan omaan teatterifilosofiaamme, rooliimme yhteiskunnallisten muutosten airueina ja sivuutamme suuren joukon ihmisiä. Kiinnittyessämme nykyhetken haasteisiin suljemme itseltämme pois mahdollisuudet syvästi liikuttavaan, henkiseen kokemukseen, jonka teatteri voi antaa.

Maailmassa, jossa kiihko, viha ja väkivalta ovat kasvussa ja planeettamme hukkumassa ilmastokatastrofiin, meidän on koottava uudelleen henkinen vahvuutemme. Meidän on taisteltava apatiaa, voimattomuutta, pessimismiä, ahneutta ja piittaamattomuutta vastaan, maailmamme ja planeettamme puolesta. Teatterilla on tehtävä, jalo tehtävä ihmiskunnan innostajana ja liikkeelle panevana voimana estää meitä vajoamasta kohti pohjatonta kuilua.

Teatteri voi kohottaa näyttämön, esitystilan joksikin pyhäksi. Etelä-Aasiassa taiteilijat koskettavat kunnioittaen näyttämön pintaa ennen kuin astuvat sille. Tämä perinne on ajalta, jolloin henkinen ja kulttuurinen olivat toisiinsa kietoutuneita. On aika saattaa taiteilija ja yleisö, menneisyys ja tulevaisuus jälleen symbioottiseen yhteyteen. Teatterin tekeminen voi olla pyhä teko ja näyttelijöistä voi todellakin tulla roolihahmojensa avattaria. Teatteri voi tulla pyhäköksi ja pyhäkkö esitystilaksi.

(Suomennos: TINFO)

Shahid Nameed (s. 1947) on pakistanilainen näytelmäkirjailija ja Adžoká-teatterin johtaja. Adžokán ohjelmisto on yhteiskunnallista ja teatteri yhdistää perinteistä muotoa nykyaikaiseen ajatteluun ja keinoihin. Nameedin laajasta, yli 50 näytelmän tuotannosta on esitetty teoksia erityisesti Yhdysvalloissa ja Isossa-Britanniassa, mutta myös Pohjoismaissa.

Suufilaisuus on islamin mystinen suuntaus, jossa korostetaan suoran, henkilökohtaisen jumalasuhteen saavuttamista ja Jumalan henkisen totuuden tavoittamista jumalalliseen rakkauteen perustuvien harjoitusten kautta. Syntyi Lähi-idässä 700-luvulla. Suufilaisuus on muista islamilaisista perinteistä poiketen korostetun esoteerinen perinne. Yleisin vertauskuva puhuu suufilaisuudesta tienä tai matkana. Käsitettä suufilaisuus käytetään hyvin monenlaisista näkemyksistä ja käytännöistä. Suufilaisuuden piirissä on syntynyt laaja kirjallinen ja muu kulttuurinen perintö, joka sisältää muun muassa runoutta ja qawwali-musiikkia. (Wikipedia)

Bulleh Shah (1681-1757): Vaikutusvaltainen punjabi-suufi-runoilija, joka kirjoitti monimutkaisista filosofisista aiheista yksinkertaisella kielellä. Oli vahva uskonnollisen ortodoksisuuden ja hallitsevan eliitin kriitikko. Suosittu mm. kansanlaulajien keskuudessa. Ihailtu yli uskonnollisten jakolinjojen.